

ת"פ 57140/12/17 - מדינת ישראל נגד יעקב ביטאוו

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 57140-12-17 מדינת ישראל נ' ביטאוו
תיק חיצוני: 402664/2017
בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת-חיימוביץ
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם יעקב ביטאוו

החלטה

בפני בקשה לביטול כתב אישום בשל הפרת חובת היידוע בטרם הגשת כתב אישום, בכך שההודעה על זכותו של הנאשם להשמיע טענותיו נשלחה אל כתובת לא עדכנית שלו.

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום ביום 27.12.17 ובו יוחסה לו עבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא למטרה כשרה, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק עונשין, תשל"ז-1977. ביום 8.9.17 בטרם כניסתו למועדון המוזיאון ברחובות, נערך עליו בידוק גופני על ידי מאבטח ונמצאה סכין בכיס מכנסיו מאחור. הנאשם סירב למסור למאבטח את הסכין, והלך לשים אותה ברכבו. בהמשך הגיעו שוטרים שערכו חיפוש ברכבו של הנאשם ומצאו בתא שבדלת הנהג סכין מתקפלת בצורת כרטיס אשראי בעלת להב מתקבע ואורכה 7 ס"מ.
2. ב"כ הנאשם טען, כי מכתב היידוע נשלח אל כתובתו הישנה של הנאשם (רח' הרקפת 2 יבנה), על אף שהמאשימה הייתה מודעת לכתובתו הנוכחית, הכתובת המופיעה בכתב האישום (רח' העצמאות 35, יבנה) ולכן המאשימה הפרה את חובתה ויש לבטל את כתב האישום ולערוך שימוע במסגרתו ישמיע הנאשם את טענותיו. הנאשם לא גר בכתובת הישנה כבר שנתיים.
- עוד נטען, כי קיום שימוע בדיעבד כשכתב אישום תלוי ועומד כנגד הנאשם אינו יעיל ופוגע בזכותו להישמע בנפש חפצה ואף ייאלץ את הנאשם לחשוף את טענות ההגנה שלו.
3. לטענת ב"כ המאשימה הכתובת אליה נשלח הזימון לשימוע הינה כתובתו המעודכנת של הנאשם במשרד הפנים וזו גם הכתובת המופיעה על גבי גיליון המרשם הפלילי. עוד נטען כי ככל הנראה הכתובת של הנאשם שונתה במהלך התקופה שבין שליחת מכתב היידוע ועד להגשת כתב האישום. לטענת ב"כ המאשימה ניתן לתקן את הפגם על ידי עריכת שימוע בדיעבד, מאחר וביטול כתב האישום יביא לסרבול ההליך ואינו נחוץ.

המסגרת הנורמטיבית

4. סעיף 60א(א) לחוק סדר הדין הפלילי[נוסח משולב], תשמ"ב 1982 שכתרתו "יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע" מטיל חובה על התביעה לשלוח הודעה לחשוד "לפי הכתובת הידועה לה" ולאפשר לו להעלות טענותיו מדוע לא יוגש כתב אישום כנגדו"ח תשס"א מס' 1804 מיום 7.8.2001 עמ' 499 (ה"ח 2997)

5. הוספת סעיף קטן 60(יא).

6. זכות השימוע היא זכות מהותית, אשר מטרתה לאפשר לחשוד לטעון טענותיו בפני רשויות התביעה, טרם הגשת כתב האישום. זכות מהותית זו מגנה מחד גיסא על זכויות החשוד ומאידך גיסא מייעלת את מלאכת התביעה.

על חשיבותה של זכות זו ניתן להיווכח מדברי ההסבר להצעת החוק (הצעת חוק 2802, מיום י' בשבט התשנ"ט (27 בינואר 1999) עמ' 376):

"ההחלטה להעמיד אדם לדין, ובעיקר לגבי עבירות חמורות היא החלטה רבת משמעות. בחברה שאנו חיים בה, די בכתב אישום, לבטח בעבירות חמורות, כדי לפגוע פגיעה קשה בנאשם. מסיבה זו מוצע להעניק את זכות השימוע למי שמרגע ההכרעה בענינו ישתנה מעמדו בציבור".

7. על מהותה של זכות השימוע ומעמדה כזכות יסוד וחובת הרשות לקיימה עמד בית המשפט בבג"צ 654/78 **גינגולד נ' בין הדין הארצי לעבודה** (10.7.79) פסקה 4):

"זכות יסוד של האדם בישראל היא, כי רשות ציבורית, הפוגעת במעמדו של אדם, לא תעשה כן, בטרם תעניק לאותו אדם את ההזדמנות להשמיע את דעתו... בכל מקרה, בו רשות ציבורית מבקשת לשנות את מעמדו של אדם, עליה לפעול כלפיו בהגינות, וחובה זו מטילה על הרשות את החובה להעניק לאותו אדם את ההזדמנות להשמיע את דעתו".

דין והכרעה

8. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, דין הבקשה לביטול כתב האישום להידחות. אכן נפל פגם במשלוח מכתב היידוע לנאשם, פגם אשר ניתן לרפאו על ידי עריכת שימוע בדיעבד, וחזקה על המאשימה, כי תעשה כן בנפש חפצה ובאוזן קשבת.

9. על תכליתו של שימוע טרם הגשת כתב אישום עמד בית המשפט העליון בע"פ 1053/13 **חסן הייכל נ' מדינת ישראל** (23.6.13) (פסקה 9) "... כדי שיגשים את תכליותיו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוע מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הראוי להקפיד עליו".

בבש"פ 984/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.2.10) (פסקה 15) נקבע, כי מקום בו האשם לאי קיומו של שימוע אינו רובץ לפתחו של הנאשם, קיום של שימוע בדיעבד יפספס את מהותה:

"זכות השימוע נתונה לחשוד בשלב שבו טרם הוגש נגדו כתב אישום, ולא לאחר הגשתו. אין דומה שימוע ביחס לכתב אישום שטרם הוגש, לשימוע הנערך לאחר הגשתו. **אין דומה שימוע לפני מעשה, לשימוע בדיעבד, בעוד כתב אישום תלוי ועומד.**"

10. אמנם לא התרשמתי כי ניתן הסבר המניח את הדעת לפער בין הכתובות של הנאשם, הישנה וזו הנוכחית. עם זאת לאור הצהרתו של ב"כ הנאשם, כי הנאשם אינו מתגורר בכתובת אליה נשלח מכתב היידוע כבר שנתיים, היה מצופה כי יציג בפני בית המשפט תמצית רישום ממרשם האוכלוסין בו ניתן לראות מתי שינה הנאשם את כתובתו וכפועל יוצא, האם התביעה עמדה בחובתה ושלחה את מכתב היידוע אל הכתובת הרשומה במשרד הפנים.

משלא עשה כן הנאשם לא עלה בידו לסתור את החזקה, כי המאשימה עמדה בחובתה בדין לשלוח את מכתב היידוע לכתובתו הרשומה של הנאשם נכון למועד משלוח המכתב, וזאת בהסתמך על הראיות שהציגה המאשימה.

11. במועד הגשת כתב האישום היה ידוע למאשימה, כי הכתובת בכתב האישום אינה הכתובת אליה נשלח מכתב היידוע, כך שהיה ביכולתה של המאשימה לשלוח מכתב יידוע נוסף לכתובתו העדכנית של הנאשם ובכך לאפשר לנאשם לשטוח טענותיו, אך אין לומר, כי הדבר מלמד שהנאשם לא קיבל את המכתב שנשלח לכתובתו הקודמת.

בנסיבות אלה, לא די בתקלה כשלעצמה כדי להניב מסקנה לפיה יהא בקיום הליך הפלילי משום פגיעה קשה בתחושת הצדק וההוגנות מצד המאשימה (כך למשל בת"פ 50906-08-15 **מדינת ישראל נ' בן יצחק ואח'** (21.9.15) בית המשפט דחה בקשת הנאשם לביטול כתב אישום בעבירות של הסגת גבול וניסיון גניבה בצוותא).

מעיון בפסיקה נראה כי לאורך השנים ננקטה מדינות מחמירה כלפי התופעה של החזקת סכין ובתי המשפט לא מורים על ביטול כתבי אישום בעבירה זו אלא במקרים חריגים. כך למשל ת"פ 27357-05-17 **מדינת ישראל נ' פלונית** (27.2.18) בית המשפט הורה על ביטול כתב האישום כנגד הנאשמת, בשל פגם שנפל בהליך השימוע, בשים לב לנתוני המיוחדים של הנאשמת. בת"פ 10471-01-14 **מדינת ישראל נ' חיים נעים** (28.12.14) בוטל כתב האישום נוכח הפגיעה הקשה בנאשם שהינו אזרח עובד צה"ל וכתב האישום עשוי להביא לפתיחה בהליכי השעיה ואף פיטורין. בת"פ 53811-03-16 **מדינת ישראל נ' ליפשיץ** (30.1.17) דחה בית המשפט את בקשת הנאשם לביטול כתב האישום והורה על עריכת שימוע בדיעבד כמרפא הפגם בנסיבות דומות לעניינו של הנאשם שבפניי מן הטעם שניתן לרפא את הפגם בדרך זו.

12. עבירה של נשיאת סכין הוגדרה על ידי בית המשפט העליון כ"מגפת תת-תרבות הסכין" וכי "סכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השנייה" (ע"פ 9133/04 **גורדון נ' מדינת ישראל** (20.12.04), עמוד 2). כך שעל הנאשם להצביע על פגיעה ממשית אם לא יבוטל כתב האישום, וכי האינטרס האישי שלו גובר על האינטרס הציבורי.

13. אין חולק בדבר חשיבות זכות השימוע להגנת הנאשם אולם עיון בלשון החוק, בדברי ההסבר להצעת החוק ובאופן יישומו בפסיקה מלמד כי הזכויות הטמונות בסעיף 60א לחסד"פ אינן זכויות מוחלטות אלא **יחסיות** (ת"פ

14527-08-15 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין) (6.12.15) פסקה 37).

בע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל (23.6.13) פסקאות 10-11) קבע בית המשפט, כי פגם כזה איננו מצדיק בהכרח ביטול האישום, לנוכח הלכת הבטלות היחסית ודי בעריכת שימוע בדיעבד.

14. אין מחלוקת, כי מכתב היידוע נשלח לכתובתו הישנה של הנאשם, כך שלא ברור האם במועד משלוח דבר הדואר הנאשם התגורר באותה כתובת אם לאו. על פי הרישומים שהציגה המאשימה, בין משלוח מכתב היידוע למועד הגשת כתב האישום שונתה כתובתו של הנאשם ברישומי משרד הפנים. בנסיבות אלה, לא מתקיים בעניינו של הנאשם צבר נסיבות חריגות המצדיק ביטול כתב אישום בשל הפרת חובת השימוע, וניתן לרפא את הפגם בדרך של קיום שימוע בדיעבד, וזאת גם בשל השלב הדיוני בו מצוי ההליך, טרם שמיעת הראיות, המאפשר למאשימה לתקן את הפגם.

15. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה לביטול כתב אישום נדחית. המאשימה תזמן את הנאשם לשימוע וחזקה עליה כי תישמע את דבריו בנפש חפצה. לאחר מכן תועבר הודעה מסודרת לבית המשפט באשר להחלטה אם להמשיך בהליך שבפני.

הדיון שנקבע ליום 12.11.18 ידחה ליום 7.1.19 בשעה 8:30.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לב"כ צדדים.

ניתנה היום, כ"ז חשוון תשע"ט, 05 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.